

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$2.00 na leto, \$2.25 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago in Okeana \$4.00 na leto, \$2.25 na pol leta, \$1.05 za tri mesece, in za inobitnostno \$5.00.

Naslov na vsa, kar ima stik s uredništvom: "PROSVETA"

2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Ill., U.S.A.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on request.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$2.00 per year; Chicago \$4.00, and foreign countries \$5.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oglepanju x. pr. (Okt. 21-23) poleg valnega letnika na naslednje pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Posvetite jo pravilnosti, da se vam ne ustavi list.

ISLAM V RAZKROJEVANJU.

Islam je arabska beseda in pomeni "ponižno podvrženje božji volji." Ta beseda služi v splošnem za vero ortodoksnih mohamedancev in za to se rabi za splošno označanje mohamedanskih ljudstev, t. j. ljudstev, ki so mohamedanske vere.

Islam je v razkrojevanju. Lahko bi tudi rekli, da je za islam prišla doba reformacije, kot je ob času Martin Lutra prišla za rimski katolicizem.

Ko so zavezniki zasedli Carigrad, so nekateri pričakovali, da se vsa mohamedanska ljudstva vseljejejo podol do Indije in spode nevernike iz njega. Nekateri so pričakovali, da se mohamedanska ljudstva pridružejo Turkom že v svetovni vojni. Ampak nič takega se ni zgodilo. Turki so se sami postavili v bran in odstavili so sultana, ki je bil obenem kalif, civilni in verski glavar mohamedanske države. Nekateri so zdaj prerokovali, da druga mohamedanska ljudstva uničijo Turško republiko in zopet vstolčijo sultana in kalifa v Carigradu. Zopet se ni nič zgodilo.

Zakaj? Odprava moslemskega kalifata v Carigradu je glasno pripovedovala, da se je nekaj zgodilo v islamu. Kmalu so prišla še vidnejša znamenja. Zenske si niso zakrivale obraza, pričele so postajati enakopravne z moškimi in med mohamedanska ljudstva je prišlo nekakšno narodno življenje. Ni jih več družila vera — islam, ampak čutili so, da tvorijo narode, ki so tlačeni.

V prejšnjih stoletjih so razvili v Carigradu "prerokovo zastavo", kadar so hoteli navdušiti moslemske ljudske množice za interese moslemskih gospodarjev. Moslemi so ob taki priliki vseh strani hiteli pod njo, da se bojujejo za islam. Ako danes razvijejo prerokovo zastavo, to razvije ne privabi nikogar, da bi se šel bojevat za islam.

Neki turški časnik je dejal, da noben Turk, ki misli s svojimi močmi, ne more biti moslem.

Ampak nekaj je le, kar jih družijo, akoravno je islam izgubil svojo staro moč. Ljudstva, ki žive v severni Afriki, v Mali Aziji in doli do Indije in so mohamedanska, se zavedajo, da so tlačena, ne glede na to, h kateri veri pripadajo. Rifovci občutijo, da jih hočejo podjarmiti Evropejci. Tega dejstva se zavedajo tudi Senusi v Tripolitani. V Egiptu niso naklonjeni britanskim tlačiteljem. To opazimo v Mali Aziji, Perziji in Indiji. Islam je izgubil svojo moč, ampak neka druga duševna sila podžiga ta ljudstva k odporu. Ta duševna sila je zavest, da so izkoriščani od tujcev, in če se hočejo osvoboditi tega izkoriščanja, se mu morajo upreti.

Ta duševna sila se je pričela šele razvijati. Pri nekaterih teh narodih se je razvila manj, pri drugih pa več. O Turčiji so govorili kot o bolniku v Carigradu. Ko je ta bolnik čutil, da ga nočejo pustiti umreti naravne smrti, ampak žele, da prav hitro umre, takrat je ta bolnik nepričakovano ozdravel in se vprl s tako silo proti onim, ki so ga mislili raztelesiti po njegovi smrti, da se je hitro otrese nepoklicanih zdravnikov.

Zgled Turkov ni ostal brez učinka na ta ljudstva. Ampak to je šele začetek. Pravi odpor šele pride, ko se ta ljudstva malo bolje seznanijo z moderno produkcijo, spoznajo vrednost naravnih bogastev in da so gospodarski interesi veliko bolj enaki gospodarskim interesom njih najbližnjih sosedov, kot pa oddaljenih Evropejcev.

Kadar pride to spoznanje, takrat se prav zanesljivo združijo proti tujim podjarmiljevalcem ne glede na vero, narodnost in polt.

Krvavi pokolj nedolžnih ljudi v Damasku, ki ga je vprizoril starokopitni francocki general, misleč, da se daje ljudstva šle krotiti s srednjeveškimi sredstvi, je veliko pripomogel do tega, da se razširi med temi ljudstvi spoznanje, da morajo izgnati tuje podjarmovalce, ako hočejo živeti v miru in brez strahu pred takimi pokolji.

Islam je v razkrojevanju, a že je tukaj drugo spoznanje, ki družijo ta ljudstva za obrambo svojih interesov. Ta proces se ne vrši hitro. Ampak znamenja, ki spremljajo počasno razpadanje islama in prihod novega spoznanja, govore, da se nobeno ljudstvo ne more obdržati v trajnem podjarmljenju, in ko nastanejo ugodne razmere, se reši svojih podjarmiljevalcev. Gospodarski interesi so pa tista sila, ki pospešujejo ta proces.

Članek v "Prosveti"

Članek v "Prosveti" ...

Strinjam se z dopisom Antona ...

Dogodila se je druga nesreča. ...

Gazy, Ind. — Čital sem vaš ...

Hlala, Mont. — Odkar sem v ...

Jaz sem prepričan, da je vsak ...

Delegat iz Claridge lepo čestita ...

Rad bi se še udeležil konvencije ...

Zahvalim se mr. in mrs. Vincenc ...

Ko sem zapustil Waukegan, sem ...

Že leta in leta čitam slovenske ...

... in zadovoljnih ...

Dne 21. oktobra je šla naša ...

Dogodila se je druga nesreča. ...

Gazy, Ind. — Čital sem vaš ...

Hlala, Mont. — Odkar sem v ...

Jaz sem prepričan, da je vsak ...

Delegat iz Claridge lepo čestita ...

Rad bi se še udeležil konvencije ...

Zahvalim se mr. in mrs. Vincenc ...

Ko sem zapustil Waukegan, sem ...

Že leta in leta čitam slovenske ...

ZAKONET

Mrliči so izvoljeni. V terek so bile ponekod ...

To nicer ni taka nesreča ali ...

Nervozni Černe. Rev. Černe pravi, da je pri ...

Le pustite "kašo" nam! Gospod Trunk je tudi v skrbeh ...

Vse te nesreče nam našteva ...

Ali vaš, možiček, koliko si ...

Dnevna vest: Porota v New ...

Osemu, ki ga je sram, da je ...

Rešitev ugank. Zakaj "Franciškanški Slove- ...

Trunkova smolarija. G. Trunk je začel na svoja ...

Članek v "Prosveti"

... in je podlegel zadobitnim ...

Logo of Slovenska Narodna Podpora Jednole with address and date.

Washington, D. C. — Reza Kan, vojski vodja v Perziji, je odstavil zadnjega vladarja iz dinastije Kadjar...

Napolnjen do zadnjega od akoraj 4000 sedežev je zgodovinski Chicago Auditorium bil v torek zvečer prizor eni najbolj briljantnih in navduševalnih predstav v Grand operi...

Prvi sneg je v noči dne 15. oktobra srednje ostre burje pobelil planine in pobočja mariborskega Stajerskega...

7. novembra 1865 — Lewis Clarkova ekspedicija. — Ko so Združene države nakupile od Francije ono ogromno pokrajino, Louisiana Territory...

GLAVNI STAN: 2827-29 30. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS. Izvrševalni odbor: UPRAVNI ODESEK: Predsednik Vincent Calkins...

Washington, D. C. — Reza Kan, vojski vodja v Perziji, je odstavil zadnjega vladarja iz dinastije Kadjar...

To je bila otvoritev operne sezone, četrti sezona čikaške civične opere in petnajsta sedanje operne družbe v Chicagu...

Neareca pri stretljanju ob trgatvi. Pri Sv. Jurju v Sloveniji goričar se je ponarečil pri atrojlanju z malim topičem ob priliki trgatve 10 letni Anton...

Delavska Slovenija v Jugoslaviji prepovedana. Ministrstvo za notranje zadeve je prepovedalo uvoz in razpečevanje lista "Delavska Slovenija"...

POBODNI ODESEK: Martha Zelenik, predsednik. Box 278, Harberton, Ohio; Frances A. Tancher, 2227 S. Ridgeway Ave., Chicago, Ill.; John Krizanovic, 13123 Kensington Ave., West Park, Ohio...

Vesti, ki prihajajo v Washington, glede šahovskega odstavljena, niso v soglasju, ali je ta poteza zmaga Sovjetske unije ali pa britske diplomacije...

Vprašanje po sedežih je bilo za otvoritveno predstavo veliko večje kakor je kapaciteta gledališča, povpraševanje po vstopnicah v bodoče je pa toliko, da vodstvo smatra, da bo letos opera v Chicagu bolj popularna kot kdaj prej...

Delavska Slovenija v Jugoslaviji prepovedana. Ministrstvo za notranje zadeve je prepovedalo uvoz in razpečevanje lista "Delavska Slovenija"...

13. novembra 1865. — Rojstvo Edwina Bootha. — Edwin Thomas Booth, slaven ameriški gledališki igralec, se je rodil v Bel Air, Maryland...

BOLNIŠKI ODESEK: OBREDNJE OKROŽJE: Blaž Novak, predsednik, 2627-29 S. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Zdravstveni odbor: Predsednik: Frank Alesh, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.; Josha Owen, 2627 W. 26th St., Chicago, Ill.; John Olin, 2426 So. Clifton Park Ave., Chicago, Ill.

Gniloba starega režima je pomagala Rezači, da je še enkrat mahnil po monarhiji. Reza je zdaj naglašal, da šah zapravlja velike vsote denarja s francoskimi gledališkimi igralniki...

Programu prihodnji teden bo "Aida" v otrek s peveci Raissa, Van Gordon, Cortis, Kipnis in Lazari, vodi Polacco. V sredo pojemo "Otella" s Sawyerjem, Claessens, Marshall, Rimini, Kipnisom, Mojico, Oliviero, vodi Moranoni. V četrtek je "Il Trovatore" s peveci Muzio, Homer, Kerr, Cortis, Bonelli in Lazari, vodi Weber...

Vsa stanovanja imajo silno vlažne stene, neugodno ali sploh manjkajočo močnost zračnosti močno preobremenjenih majhnih nizkih sob, večinoma sob s številnikom, okna pokvarjena ali sploh manjkajo, kurjava je slaba ali sploh nemogoča...

Dodatek k večerjanji sliki o stanovanjski bedi v Mariboru. Vseh onih 16 strank s 59 osebamami ima samo dva primitivna stranski na razpolago in mora večina strank hoditi na stranišče čez celo dvorišče...

Predsednik: Frank Alesh, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.; Josha Owen, 2627 W. 26th St., Chicago, Ill.; John Olin, 2426 So. Clifton Park Ave., Chicago, Ill.

POBODNI ODESEK: VSA PIRKA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika so naslovi: Predsednik: S. N. P. J., 2627-29 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Perzijsko ljudstvo je jezno na svojega šaha, ker je nekaj let nazaj pokupil pšenico in pustil, da je ljudstvo gladu umiralo na ulicah. Ena tretjina ljudstva je postala žrtev lakote...

Direktna akcija se izplača za 400%. Chicago. (Haessler za F. P.) — V gotovih čikaških okolščinah je štirikrat bolj dobičkanosno ubiti človeka kakor ga pa aretirati in soditi pred sodiščem...

Vsa stanovanja imajo silno vlažne stene, neugodno ali sploh manjkajočo močnost zračnosti močno preobremenjenih majhnih nizkih sob, večinoma sob s številnikom, okna pokvarjena ali sploh manjkajo, kurjava je slaba ali sploh nemogoča...

13. novembra 1865. — Rojstvo Edwina Bootha. — Edwin Thomas Booth, slaven ameriški gledališki igralec, se je rodil v Bel Air, Maryland...

Impozanten pogreb sovjetskega komisarja Frunze. Moskva, 5. nov. — Okrog 300.000 oseb je spremilo pokojnega vojnega komisarja Mihaila Frunzeja k zadnjemu počitku v torek popoldne...

Bernard Shaw brani komuniste. London, 5. nov. — George Bernard Shaw, znani dramatik in satirik, je včeraj podpisal poročilo v vaoti \$500 za komunističnega Gallagherja...

RUSKI VELIKI KNEZ SE VEDNO SANJA. Koburg, Nemčija. — Buski veliki knez Ciril še vedno sanja, da postane ruski car. Zdaj je sporočil svetu, da je napravil provizoričen načrt za rusko ustavo, ki ga v kratkem spopolni...

Koburg, Nemčija. — Buski veliki knez Ciril še vedno sanja, da postane ruski car. Zdaj je sporočil svetu, da je napravil provizoričen načrt za rusko ustavo, ki ga v kratkem spopolni...

JAPONCI BODO DVIGNILI POTOPLJENO LADIJO. Tokio, Japonska. — Japonska mornarica dela priprave, da dvigne britsko ladijo "Kowshing", ki so jo Japonci potopili leta 1895 v kitajsko-japonski vojni...

JAPONCI BODO DVIGNILI POTOPLJENO LADIJO. Tokio, Japonska. — Japonska mornarica dela priprave, da dvigne britsko ladijo "Kowshing", ki so jo Japonci potopili leta 1895 v kitajsko-japonski vojni...

Prodaj za informacije (Odgovori na vprašanja.) Widen, W. Va. — Salvation Army je verska filantropična organizacija. Ustanovljena je bila leta 1865 v Londonu...

V ILLINOISU RASTE 162 VRST DREVJA. Springfield, Ill. — R. B. Miller, bivši načelnik gozdarjev, izjavlja, da v Illinoisu vsepa 162 vrst drevja. Što štiri in dvajset vrst je domačih, druge so pa bile prinesene iz drugih držav...

V ILLINOISU RASTE 162 VRST DREVJA. Springfield, Ill. — R. B. Miller, bivši načelnik gozdarjev, izjavlja, da v Illinoisu vsepa 162 vrst drevja. Što štiri in dvajset vrst je domačih, druge so pa bile prinesene iz drugih držav...

Samomor prekupčevalca. V Dobravljah pri Ajdovičini si je prerazal vrat na Vipavskem dobo znan prekupčevalec Ljode Marcove. Igrval je čim najbrže v duševni zmedenosti...

Slika iz Maribora. Pittsburgh, Pa. — Večje tovarne v Pittsburghu večinoma počivajo, druge manjše pa obratujejo po štiri ali pet dni v tednu...

LEPA PRILIKA ZA SLOVENCIA ALI HRVATA. Na prodaj je posestvo v sredini slovensko-hrvatske naselbine v Milwaukee, Wis., sestojajoče iz gostilne, brivnice, krojačnice, 2 dvoran za sejne itd.

FRANK OGLAJ. 6491 Superior Avenue, Cleveland 9

Novo zakonsko pravo v Rusiji

Sovjetska vlada je pripravila nov zakon, ki ureja zakonske in rodbinske razmere v Rusiji. Zadevni zakoniki osnutek je bil na zadnji seji centralnega izvrševalnega odbora sovjetske Unije...

Odprava zakonitega braka. Takoj prve mesece svojega obstanka — piše Kurakij — je sovjetska vlada z dekreti o razporoki, o civilnem zakonu, deci in o vodstvu matičnih knjig temeljito spremenila zakonodajo o braku in rodbini. Kakor je naglašal Lenin že l. 1919 v svojem govoru...

stila šibkejši polni, tanga, ki je po zaslugi te zakonodaje postavljen na pomembni položaj. Nema-konpravni in neredovni zakonski brak, ki je predstavljal po definiciji buržoaznih juristov v prvi vrsti skupnost premoženja in s katerim je bila možna priznana pravica uprave tega premoženja, dalje pravica vsiljevati leni kraj svojega bivanja, svojo narodnost, priimek, odtične besede pri vzgoji dece itd., je sovjetska vlada odločno razveljavila z revolucionarno zakonodajo. Isto je storila tudi z verskim posvečenjem tega svatstva. Omenjeni dekreti kakor tudi na njihovem temelju sestavljeni kodeksi o matičnih knjigah iz l. 1918 so opredelili temeljne stališče sovjetske vlade na polju bračnega in rodbinskega prava. Kodeksi iz l. 1919 je vzel v prvi vrsti cerkvenemu braku vsak juristični pomen. S tem kodeksom je bil ustanovljen civilni (sovjetski) brak, dalje enakopravnost obeh zakonov, delitev premoženja sporedno z medsebojnim dogovorom in kar je mogoče z materialnim podpiranjem in kar je...

Načrt novega bračnega kodeksa, ki ga je izdelal komunistični pravosodja za narodni izvrševalni odbor centralnega izvrševalnega odbora, je bil predloženo posla- nam vsem pokrajinskim vladam v sovjetski Uniji, kakor je bil sprejet in prišlo s nekaterimi spremembami na XII. redno sejo sodnega centralnega izvrševalnega odbora. Načrt se razlikuje od kodeksa iz l. 1918 v prvi vrsti po svoji strukturi. Dočim je kodeks iz l. 1918 koncentriral svoje geslovanje na organizacijo organov, ki vodijo matične knjige, je novi kodeks odkazoval tem formalnim momentom pristojno mesto in polnopravno vlogo na materijalnih momentih, t. j. na zakonih...

Prav tako se je zganilo v Damjanu, ko ni mogel utolažiti preplazenega deteta; prišel mu je praviti zgodbo: "Dušanek... poslušaj! Sel je gospod, lep gospod... visoko-ok gospod, se je spodtaknil... čep, je padel po tleh." Sam se je, oponašajoč visokega gospoda, spodtaknil, da je poklekaval na tla in kadar se je čep pogrezalo, je pristihnilo na "čep" ter se s vronko zasmevalo, da je predrnjal s svojo vrlakajočo radostjo groso blaznosti. Marta je odprla oči. V razjedajoči obup je šinil kark dobroto. Ozirala se je nanj in pomislila: "Moj Bog, brez njega ni življenja. Slab je, a dobro ima srce." Nadaljevala je glasno: "Daj mi otroka." "Marta, zdej ne." "Do blaznosti me spraviš. Niti otroka ne morem dobiti, da se ne napije strupa." Jok je pričel lajljati dušo. Večerni mrakovi so ju vzdamrili, da sta se spogledala, kdaj je umrl dan. In kakor se s avileno brano prevleče vse gube dneva, da se zlijejo v sen, s tako roko so šli preko njunih duš. Kal dobrota, utrušava se v Marto, je kvasila v njenih mislih. "Damjan, bodi! Saj vendar vidiš, kako visim na življenju, samo malo solnce mi privoči, da morm rasti zate in Dušana. Bodi! Ti si moj poslednji pristan, nič več se ne upam na odprto morje, opešala sem. Zaradi otroka, ne vem, kaj bi? Damjan, kaj ni tepo življenje, ne vidiš, ne čutiš, kako diše drevo po dežju, kako hvaležno se ozira v kristalno nebo, kako širok je svet nad sepečo zemljo, kako gore svetovi na zametastem nebu? In glej, kdo nam bratji, da ne zaklenemo vase te krasote, preživljene v eni sami minuti, in se pohemo spet vse dni? Oh, Damjan, koliko je življenja v moji duši, le kapljo ljubeni, da okusijo moja težna usta. Vsemu sem se odrekla, vse sem ponabila, da bi dala svojemu imenu novo življenje. Damjan, govori, ali moreš živjeti minuto svojega življenja meni in detetu? Kaj ni to bolje kraljevstvo, če se iz ljubeni vsemu odreče in se štrvna vsega za ono, kar je in kliče Bog v življenje? Damjan, verjemi, kdor ni iz sebe pogljal koronen in niu jh lastna zemlja ne hrani a krvjo, ni življenja s njim. — Zdej pa pojdi, sem-kaj sedi, da te poljubim." Globoko mu je pogledala v oči, da vidi na dno vodnjaka, iz katerega pija. Prevroč je dihala njena ljubezna in ni čutila njegovega hladnega čela. Ni vedela, da je Bog zanetil tudi telo, komur je vdihnil koprnečo dušo. Ona pa je sanjala: "Saj pride, pride. Moja ljubezna ga odrabi."

Rešitaji in deca. Pri deločitvi pravnega razmerja med deca in reditelji se drži novi zakon temeljnih določb kodeksa iz l. 1918. V novem kodeksu bo v celoti ohranjen pomen fakcijskega momenta pri deločitvi otrokovi pravice neregistriranemu braku in popolna svoboda dokaza za ugotovitev tega momenta. Novi zakon bo v polni meri vpoštaval otrokove interese ter jim dajal nedvomno prednost pred kakršnikoli interesi ali željami rediteljev. Takovskih rediteljskih pravic ali zakon nikakor ne zamilja kot pravica nad detetom, temveč kot pravice in imenu in v zaščito deteta. To je načelna določba, o kateri govora vel zadevni členi. Vpostavitve posnovljenja. Zdej veljavni kodeks ne pozna posnovljenja. Tako odločno izpodbijanje pravice do sprejema tujeja otroka v rodbini in izmenjevanje slednjega v pravih in lastnih otroci ali moramo razlagati edine na to način, da se je zakonodajalec bal, da bi se umotno ne razšli krog oseb, ki imajo pravico v smislu prejšnjega dekreta o odpravi dednih pravic do ušitain od dotičnega posestva, očnomo imetja. Zakonodajalec se je bal tudi izkoristitjanja nedoletnih, ki bi postali pod krinko posnovljenja brezplačni delavci. Zdej se so razmere zelo spremenile. Skrb za deca je poverjena mnogim državnim organom tako, da se ni treba več bati raznih slorsab, s druge strani se pa mno-

se slučaj, ko bi ta ali ona rodbina rada posnovljala tujeja otroka in mi nisamo povoda, da bi tem željam nasprotovali. Načrt novega kodeksa prepuča rešitev vprašanja o posnovljenju varuškim uradom, pravico do posnovljenja pa vsakomur, ki ima pravico biti varuh. Obenem z vpostavitvijo posnovljenja pa omejuje novi kodeks glede na reditelje in deca število oseb, ki imajo pravico do preskrbe in ki morajo s svoje strani nuditi preskrbo. V načrtu ni določbe, po kateri bi imeli airomaški sorodniki iz prvega ali drugega kolekna, pa tudi ne bratje in sestre pravico do preskrbe na račun premoženih sorodnikov. Tako je načrt temeljito obračunal s pojmom zakonitega braka in z njim tesno zvezanim pojmom sorodstva. Sedmi in zadnji del kodeksa govori o varustvu, ki ni dovoljeno v slučaju, kadar gre za zapravljivce. Varustvo naj po možnosti prevzamejo krajevne oblasti. Dopolnilne določbe novega kodeksa govore o postopanju. Registriralo se bo v bodoče samo rojstvo, smrt, brak, razporoka in posnovljenje. Procedura registracije braka je poenostavljena. Kodeks odklanja vse obrede pri poroki. Vendar pa določa minimalno proceduro in sicer tako, da bračne svese ne sme registrirati slučajni sotruidnik dotičnega urada, pač pa za to določeni uradnik, ki prečita dotični akt. Dovoljena je tudi navzočnost prič, ki jih povabita zakonca.

(Delje.)

Z nasladi se koplješ v močvirju, ki je zalilo tvoje možgane in srce, da se ne gane volja in se ne oglasi nad osmrantenimi vodami bošji glas; le hudčičevo seme bohotno poganja v njih, in to močvirje, Damjan, je lenoba od rojstva."

Zdrsel je list iz Martinih rok. Ni videla solnce, ni je osvobodil obdajajoče jo teme smah deteta, lovečega svetle žarke. "Zato sam trpeja, zato stradala, zato lačna dojlja deca, in vse le zanj!"

Noge so trepetale, mrzile roke so ji trgale mozeg in v prah, polnih materinstva, je vrela lava, kot v ognjeniku. Kri je butala v lice. Če bi se tisti hip odprla zemlja, bruhnil organ do nebes, in gorel svet, ne bi stala pred večjo grozo, kot pred to lažjo, v katere predale je posedovona našla pot.

Solnce, ki je odprlo milijone semen, oborožilo najbolj prtilkavega črvička v obrambo življenja, ni našlo tolažbe za goljufano srce. Že mrtva drevesa je obudilo, da niso strolhela brez zaroda, in vendar ni mogla njegova vroča ljubezna obsti umirajoče duše.

Vsak hip je moralo zaatati srce, vse žile so odvevalne pod svileno odejo. "Dušanek je zaplakal, silneje in silneje se je oglašal, kakor bi slutil, da ne more vsbuditi matere. Pa se je vendar ozrila in ga polila s solzami: "Tvoj oče, Dušanek, tvoj oče!"

Z majcenimi ročicami ji je otrfal solze in vse vlažne ob blestelo. Presunilo jo je iznova, vstala je kakor blazna, si pullila lasa in rjevola v bolečinah: "Ni človek! Živina!"

Vse svet se ji je zdal omrežena kletka, kjer je blaznela v kopnenju po ljubezni in ji zbe-dajo srce s ostrimi sulicami. Če bi v svojem divjem obupu ugrnila v skalo, bi tudi ta zakr-vavela. Damjan se je vrnil. Že v kuhinji se je ne-jeverno ogledal in tajna slutnja mu je položila roko na srce, kakor morilec. In vendar se je v tej slutnji nalahno oglašala živalaka skrb, če se jima ni... Že je stal pred njo, pokrivačo si obraz s dlanimi. Pogled po sobi mu je odprl vse. "Damjan, človek! Te ni strah živega Boga, da zapuščaš porodnico, greš in plešeš pred vla-čugo? Govori, v imenu Boga in sina te rotim, govori, ali je res?"

"Zdej veš, kakšen sem," so hladnokrvno padle besede. "Kod si? Živina. Mati te je prekiela in oče izpljunil. Moja mati pa blazni od žaloati na o-nem svetu, da si oče mojega deteta." "Vidiš, vse veš. Prav tako sem si trgal du-šo sam, a ni pomoči." "Ni pomoči? Kdo pravi, da je ni? V tvojih rokah je naša usoda in mirno me gledaš, kako stradam. Glej me, Senca nekdanje Marte doji svojega otroka, da bi ti ne čutil bremena zaradi mene. Moja ljubezna je te prsi poljila s mlekom, se izpreminjala v kri, tvojemu življenju posve-čeno, in to si potencial pred vlačugo!"

"Marta, morda pride tudi zame dan odre-šenja." "Laž, sama gola laž. Zdej se ne varam več. Vem, da sem ljubila kamenito dušo in ne bi se potočila iz nje niti kaplja, če bi si nohte ob njej razpraskala do krvi. Ali sem živela za sa-mo prevaro, o Bog?"

"Vse tako, kakor sem se sam obožil." "Ne, ni tako. Lažeš! Toliko si človek, da bi se moral škrzniti pred ubogim srcem, ki je zadovoljno, če se s ljubeznjjo ozreš vanj. Niče-sar drugega nisem prosila na svetu, le toliko ljubezni, da bi lahko živela. In živela sem tako rada." "Marta izgubljen sem."

"Izgubljen? Pomislil pa nisi, da je sin tvoj poklican v življenje, kateremu si dolžan live-ti!" Izmed vseh drugih je padla najgrenkejša kaplja v njeno dušo. "Vem, se ljubim me, pri-ležnice svoja. Poštenja nisi imel, da bi mi vr-gel v obraz prvi dan močilo bebo, ampak si se prisecal name, da me ispiješ do poslednje srage."

"Resnica je, Marta, ne ljubim te. Če ljubim otroka, ga le in samoljubja, katerega blam zase med štirimi stenami. Tam staja poseb-ljam se to."

Njen obup je privrel do molgan. Za hip je osamila nasaj, a v trenutku jo je napadla blaznost uničevanja. Prijela je otroka, ga dvig-nila in zagnala od sebe, da je odrovenel od gro-ze. Ves poizel od nahanega strahu, s glasom, obličanjem v grlo, je strmel v mater, ki se je vi-le v silnih bolečinah.

Damjan je skočil k otroku, ga privel v svo-je naročje. "Otroka moriš." Držal je trepetajočo dušo in šele topli dih njegov je prebudil otroka v jok.

Ona pa je letala s težko sramoto v duši in zmrislo je bile njene srce. Damjan je čutil, da zna Marta Goralkova smrti, kadar se pogrez-ne pod njo poslednja prst zemlje.

Ni vedel več, kdo blazni. On ali žena. Vro-čina ga je pretresla, k liceu deteta je pritikal svoje znojno čelo. Profil je k materji, ki le-žala tako polna strupa, da ga je čutila vrti v svojem mleku.

Tam gori v temnem vesoljstvu ne vinda ta-ko brezupna strahota pred obličjem neajprosne večnosti in ni resnica njena tako grozna med drvečimi solmi, kakor je plaval med štirimi stenami, nad dvojeji ljudi, čutečih strahno alo svojega rojstva. Toda skozi večno temo bržigne utripek, da se bradov vname in zažari. Solnce srčodahnejo od strahne močelnosti.

Prav tako se je zganilo v Damjanu, ko ni mogel utolažiti preplazenega deteta; pričel mu je praviti zgodbo: "Dušanek... poslušaj! Sel je gospod, lep gospod... visoko-ok gospod, se je spodtaknil... čep, je padel po tleh." Sam se je, oponašajoč visokega gospoda, spodtaknil, da je poklekaval na tla in kadar se je čep pogrezalo, je pristihnilo na "čep" ter se s vronko zasmevalo, da je predrnjal s svojo vrlakajočo radostjo groso blaznosti.

Marta je odprla oči. V razjedajoči obup je šinil kark dobroto. Ozirala se je nanj in pomislila: "Moj Bog, brez njega ni življenja. Slab je, a dobro ima srce." Nadaljevala je glasno: "Daj mi otroka." "Marta, zdej ne." "Do blaznosti me spraviš. Niti otroka ne morem dobiti, da se ne napije strupa." Jok je pričel lajljati dušo.

Večerni mrakovi so ju vzdamrili, da sta se spogledala, kdaj je umrl dan. In kakor se s avileno brano prevleče vse gube dneva, da se zlijejo v sen, s tako roko so šli preko njunih duš. Kal dobrota, utrušava se v Marto, je kvasila v njenih mislih. "Damjan, bodi! Saj vendar vidiš, kako visim na življenju, samo malo solnce mi privoči, da morm rasti zate in Dušana. Bodi! Ti si moj poslednji pristan, nič več se ne upam na odprto morje, opešala sem. Zaradi otroka, ne vem, kaj bi? Damjan, kaj ni tepo življenje, ne vidiš, ne čutiš, kako diše drevo po dežju, kako hvaležno se ozira v kristalno nebo, kako širok je svet nad sepečo zemljo, kako gore svetovi na zametastem nebu? In glej, kdo nam bratji, da ne zaklenemo vase te krasote, preživljene v eni sami minuti, in se pohemo spet vse dni? Oh, Damjan, koliko je življenja v moji duši, le kapljo ljubeni, da okusijo moja težna usta. Vsemu sem se odrekla, vse sem ponabila, da bi dala svojemu imenu novo življenje. Damjan, govori, ali moreš živjeti minuto svojega življenja meni in detetu? Kaj ni to bolje kraljevstvo, če se iz ljubeni vsemu odreče in se štrvna vsega za ono, kar je in kliče Bog v življenje? Damjan, verjemi, kdor ni iz sebe pogljal koronen in niu jh lastna zemlja ne hrani a krvjo, ni življenja s njim. — Zdej pa pojdi, sem-kaj sedi, da te poljubim." Globoko mu je pogledala v oči, da vidi na dno vodnjaka, iz katerega pija. Prevroč je dihala njena ljubezna in ni čutila njegovega hladnega čela. Ni vedela, da je Bog zanetil tudi telo, komur je vdihnil koprnečo dušo. Ona pa je sanjala: "Saj pride, pride. Moja ljubezna ga odrabi."

Damjan se je opotekl v kuhinjo, iskrenost mu je zameglila oči, stianil je senci: "Bog, Bog, povej, ali je ljubim, svetišče?"

(Delje prisledaj.)

DOBKE FARME.

Pennsylvaniji; 4 akre, dobra hiša, v mestu 1000 dolarjev; 7 a-akrov, hiša radno in drugo drevje v mestu \$1,100; elektrika in tel-efon na drž. cesti. 300 akrov, 12 sobna hiša, dva hleva, sadov-njak, 100 akrov mladega drevja, 60 akrov 4 1/2 milje do mesta, 2500: 50 akrov, 7 sobna hiša, hlev in sajlo, lep kos gozda, tik mesta, 2000: 68 akrov fina poslopja 800: 44 akrov ob železnici, 880 dolarjev; 10 akrov, 4 sobna hi-še z hlevom, voda napeljana hišo 1 1/2 milje do mesta 800. Ispravno urejene farme od do-brih cestah, trgovine, gasolin-ske postaje in garaže. To so pol-ne nakupne cene in polovico go-tovine zadostuje za nakup. Brez-plačni seznam (cenik). Geo Ott, Titusville, Crawford County, Penna. (Adv.)

ZASTAVE AMERIŠKE, SLOV. HRV. ... SIGURNO 25% CENNIJE KOD DRUGOD VICTOR NAVINEK 231 Grove St. Connassagh, Pa.

Zaupanje je potrebno pri izbiri pravih zdravil za vaše bolezen. Tisoče zadovoljnih družin priporočajo SEVEROVE DRUŽINSKA ZDRAVILA. Ta zdravila so skrbno sestavljena in pripravljena od ljudi, kateri so jih s uspehom rabili. Pravočasna uporaba teh zdravil je za vse bolezni za-ustavilo in preprečilo nevarne bolezni, kakor tudi stroške in bolečine. Takaj so nekatere teh koristnih zdravil:

- Severov Antiseptol. Antiseptična sestavina in sredstvo za ispiranje ust in gola, proti slabim sopl, bolečinam v grlu, hripavosti in vnetim dlan- ni. Cena 25 in 50 centov.
- Severov Balm. Priljubljen pri kašlju. Priljubljen pri kašlju, vnetjem grla, vnetjem krlu in krljavosti. Cena 25 in 50 centov.
- Severov Gotardol. Najbolj znano in vsozgodno zdravilo. Zelo priporočljivo sredstvo za zdravljenje vseh vrst vnetnih bolezni, gripa, vnetja ušesa, vnetja žrelca, vnetja nosu in vnetja oči. Cena 25 in 50 centov.
- Severov Kroglice (Severovs Pills). Pravi splošni, zdravilni in preprečevalni zdravila. Cena 25 centov.
- Severov Nervonin. Zelo učinkovito sredstvo za zdravljenje vseh vrst vnetnih bolezni, gripa, vnetja ušesa, vnetja žrelca, vnetja nosu in vnetja oči. Cena 25 in 50 centov.

Pozvedite najpreje lekarne. W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.